

CURRICULUM VITAE

WANDA OLECH-PIASECKA

Stopnie naukowe:

Mgr - kierunek zootechnika (1982), SGGW (temat: Porównanie różnych systemów kojarzeń w stadach outbred)

Dr - nauki rolnicze: zootechnika (1987), SGGW (temat: Wpływ inbrodu na cechy reprodukcyjne w światowej populacji żubrów)

Dr hab. - nauki rolnicze - zootechnika specjalność Genetyka zwierząt (2003), SGGW (temat rozprawy: Wpływ inbrodu osobniczego i inbrodu matki na przeżywalność cieląt żubra)

Profesor - dziedzina: nauki rolnicze, leśne i weterynaryjne, dyscyplina: zootechnika - 4 marca 2015r.

Specjalizacja:

genetyka populacji i zarządzanie populacjami zwierząt

genetyka cech ilościowych

doświadczalnictwo zootechniczne, biometria i statystyka matematyczna

bioróżnorodność i metody ochrony gatunkowej zwierząt

genetyka związana z ochroną czynną (*conservation genetics*)

Doświadczenie zawodowe:

SGGW, Wydział Nauk o Zwierzętach, Katedra Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt

od 2004 profesor SGGW

2002-2004 starszy wykładowca

1988-2002 adiunkt

1982-1988 asystent

WSHiP, Katedra Metod Ilościowych

2005-2006 profesor WSHiP

Białowieski Park Narodowy

1995-2004 specjalista

Ministerstwo Środowiska

2004- 2009 st.specjalista

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

2009-2010 st.specjalista

Kursy zawodowe:

Teoria krzyżowania	1983	Prof. D.Fewson, Hohenheim
Best Linear Unbiased Prediction theory	1984	Prof. H.Hausmann, Hohenheim
Animal breeding theory (No 431/831)	1986	Dr. M. Nielsen, Lincoln, NE
Selection theory (No 932)	1986	Prof. G.Dickerson, Lincoln
Regression analysis	1986	Dr. M.Mum, Lincoln, NE
Animal model	1991	Dr. I.Misztal, Iowa University
Animal Genetic Resources Conservation	1992	Dr O.Ryder, California University

Staż:

Animal Breeding Department, Lincoln University, Nebraska	7 miesięcy
Animal Genetic Resources Conservation, Davis, California	1 miesiąc
Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża	2 miesiące

Realizowane projekty badawcze:

Badania własne finansowane przez SGGW:

Kojarzenia w stadach zamkniętych z unikaniem inbrodu

Strategia zachowania zmienności genetycznej w populacjach żubra w Europie. Koordynacja programu EBCC

Granty KBN, NCN

Analiza zmienności i genetycznego podobieństwa w populacji żubra (*Bison bonasus*) przy wykorzystaniu molekularnych markerów (1994-1996) – kierownik projektu (6 P205 030 06)

Badania nad uwarunkowaniem wysokiej plenności owcy olkuskiej i jej mieszańców z boorolą (1999-2001) – główny wykonawca (5 P06 D017 16)

Analiza populacji żubra przy wykorzystaniu metod genetyki molekularnej, ze szczególnym uwzględnieniem choroby występującej u samców (1998-2002) – główny wykonawca (6 P04 C013 13)

Wykorzystanie wyników badań polimorfizmu DNA w doskonaleniu programu hodowlanego żubrów (*Bison bonasus* L) w polskich rezerwach (2003-2006) – kierownik projektu (3 P06D 003 25)

Polimorfizm wybranych sekwencji DNA żubrów w populacji polskiej z lat 1950-1970 –(2004-2006) – główny wykonawca (3 P06D 037 27)

Analiza zmienności populacji muflona europejskiego (*Ovis musimon*) (2008-2010) – grant promotorski, kierownik projektu (nr umowy 0949/B/P01/2008/35) dofinansowanie 50 000 PLN

Ocena wybranych cech mieszańców żubra i bydła (żubroni) na tle gatunków wyjściowych (2009-2013) (nr umowy 2561/B/P01/2009/37) – kierownik projektu, dofinansowanie 252 000 PLN

Znaczenie populacji fenka (*Vulpes/Fennecus zerda*) utrzymywanej w europejskich ogrodach zoologicznych dla ochrony gatunku (2009-2012) – grant promotorski, kierownik projektu (1364/B/P01/2009/37) dofinansowanie 49 920 PLN

Ekspertyzy

Próba powiązania profilu genetycznego z występowaniem deformacji rogów w polskiej populacji muflona (*Ovis musimon*) (2008-2009) – ekspertyza dla Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, (umowa nr OP-2717/15/08). kierownik projektu

Projekty unijne:

Nowoczesne metody ochrony zasobów genowych oraz aplikacja technik molekularnych w naukach przyrodniczych -cykl szkoleń (2009-2011) - projekt w 85% finansowany z EFS w ramach POKL i w 15% dofinansowany przez budżet państwa - wykonawca

Opracowanie krajowych strategii gospodarowania wybranymi gatunkami zagrożonymi lub konfliktowymi (2009-2012) – projekt w 85% finansowany z EFRR w ramach POIiŚ (POIS.05.03.00-00-050/08-00) i w 15% dofinansowany przez NFOŚiGW (496/2009/Wn-50/OP-IN-PS/D) – kierownik projektu, koszty kwalifikowane: 1 245 091,90 PLN

Ochrona *ex situ* żubra *Bison bonasus* w Polsce (2010-2014) - projekt w 85% finansowany z EFRR w ramach POIiŚ (POIS.05.01.00-00-155/09-01) i w 15% dofinansowany przez NFOŚiGW (615/2010/Wn-50/OP-WK-PS/D) – kierownik projektu, koszty kwalifikowane 7 379 266,54 PLN

Ochrona *in situ* żubra w Polsce – część północno-wschodnia (2010-2014) - projekt w 85% finansowany z EFRR w ramach POIiŚ (POIS.05.01.00-00-229/09-00) oraz w 15% współfinansowany przez NFOŚiGW (145/2011/Wn-50/OP-WK-PS/D) – kierownik projektu, koszty kwalifikowane 12 649 029,22 PLN

Rozwój metapopulacji żubra w północno-wschodniej Polsce (2014-2016) – projekt w 85% finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014, Programu PL02 „Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów” – kierownik projektu, koszty kwalifikowane 3 889 900,00 PLN

Granty „wewnętrzne” SGGW

Zastosowanie symulacyjnej metody "gene dropping" do oceny tempa strat zmienności genetycznej w światowej populacji żubrów (*Bison bonasus*) od początku ich restytucji (1997) – kierownik projektu, koszt 20 000 PLN

Charakterystyka dokarmiania żubrów w krajowych ośrodkach hodowli; analiza ilości i składu podawanych pasz. (1999) – kierownik projektu, koszt 20 000 PLN

Doświadczenie dydaktyczne:

Wykłady z zakresu: Hodowla zachowawcza, Bioróżnorodność zwierząt, Genetyka populacji, Zarządzanie populacjami zwierząt, Metody hodowli zwierząt, Biometria, Doświadczalnictwo zootechniczne, Statystyka matematyczna, Metody hodowli w niewoli, Ochrona *ex situ* gatunków zwierząt

Promotorstwo prac doktorskich:

Katarzyna Kwiecińska 2007 Analiza inbrodu u koni huculskich

Agnieszka Suchecka 2010 - Ocena wpływu czynników genetycznych i demograficznych na szanse przetrwania reintrodukowanych małych stad żubrów

Katarzyna Góral	2010	Analiza możliwości utrzymania zmienności genetycznej w populacjach koniowatych objętych Europejskimi Programami Hodowlanymi (EEP)
Anna Spalona	2012	Aspekt społeczny ochrony <i>in situ</i> niedźwiedzia brunatnego <i>Ursus arctos</i> w Polsce
Aleksandra Fruba	2012	Analiza zmienności genetycznej populacji muflona europejskiego (<i>Ovis musimon</i>)
Anna Mękarska	2012	Znaczenie populacji <i>ex situ</i> fenka (<i>Vulpes zerda</i>) w europejskich ogrodach zoologicznych w ochronie gatunku
Ewelina Gołębiewska	2013	Analiza możliwości uzyskania żubroni – mieszańców bydła <i>Bos taurus</i> i żubra <i>Bison bonasus</i>
Katarzyna Kisiel	2013	Analiza efektów wyprowadzania szczepów wsobnych: nornicy rudej (<i>Myodes glareolus</i>) oraz chomika dzungarskiego (<i>Phodopus sungorus</i>)
Małgorzata Maśko	2016	Analiza wpływu wybranych czynników na wyniki polowych i stacjonarnych prób dzielności klaczy ras półkrwi w Polsce

Nagrody i wyróżnienia:

wyróżnienie dla młodych naukowców	EAAP 1983
nagroda zespołowa ministra edukacji	1983
nagroda indywidualna rektora SGGW	1989,1991,1997,2003,2007,2013,2014,2015,2016
Srebrny Krzyż Zasługi	2005
Medal Komisji Edukacji Narodowej	2010
Złoty Krzyż Zasługi	2015
Odnaka honorowa za zasługi dla ochrony środowiska i gospodarki wodnej	2016
Odnaka honorowa za zasługi dla SGGW	2016

Uczestnictwo w gremiach naukowych:

Bison Specialist Group IUCN – Co-Chair (od 2004)
 Conservation Breeding Specialist Group IUCN – członek (od 2012)
 European Bison Conservation Center – koordynator (od 2011)
 Państwowa Rada Ochrony Przyrody (2009-2014) – Vice przewodniczący
 Komisja ds. ochrony zwierząt PROP (2009-2014) – przewodnicząca
 Rada Merytoryczna Księgi Rodowodowej – przewodnicząca (od 2010)
 Rada Naukowa Warszawskiego ZOO – członek (2011-2015 oraz 2016-2020)
 Rada Naukowa Białowieskiego Parku Narodowego – członek (2010-2014), wiceprzewodnicząca (2015-2019)
 Rada Naukowo-Społeczna Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Niepołomska” – członek (2011-2014)
 Rada Naukowo-Społeczna Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Bieszczadzkie” – przewodnicząca (2011-2014), członek (2015-2019)
 Rada Naukowo-Społeczna Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Knyszyńska” – członek (2016-2019)
 Rada Naukowo-Społeczna Ośrodka Edukacji Ekologicznej Pszczyna –Jankowice – v-ce przewodnicząca (od 2013)
 Polskie Towarzystwo Zoologiczne – członek
 Polskie Towarzystwo Zootechniczne – członek

Monografie, skrypty i podręczniki:

- Olech W.**, Wieczorek M., 2012. Zastosowanie metod statystyki w doświadczeniach zootechnicznych. Wyd. SGGW, Warszawa
- Krawczak I., Bąk K., Łukasik M., Najechalski P., Nowak Z., **Olech W.**, Pułaska-Turyna B. 2005, Statystyka w biznesie – zastosowanie narzędzi Excel. WSHIP Warszawa
- Pucek Z. (ed), Belousova I.P., Krasieńska M., Krasieński Z.A., Olech W., European bison. Status Survey and Conservation Action Plan., 2004, IUCN Gland, Switzerland and Cambridge, UK p. 1-49
- Perzanowski K., **Olech W.**, Bielecki W., Hławiczka M., 2005. European bison – introduction and management methods. Terra Design, Vanatori Park Rumunia, p:1-65
- Olech W.**, Bielecki W., Bołbot A., Bukowczyk I., Dackiewicz J., Dymnicka M., Hławiczka M., Krasieński Z., Nowak Z., Perzanowski K., Raczynski J., Tęsiński W., Wyrobek K., 2008: Hodowla żubrów - poradnik utrzymania w niewoli. Stowarzyszenie Miłośników Żubrów, Warszawa pp: 1-100
- Mellin M., Wyrobek K., **Olech W.**, 2009. Historia i stan aktualny stada żubrów. Program gospodarowania populacją żubra. Żubr w Puszczy Boreckiej, Kruklanki 2009, p: 1-23
- Perzanowski K., **Olech W.**, Bozik K., Kolenda B., Sienkiewicz M., Sieradzki W.P. 2012. Strategia ochrony żubra w Puszczy Knyszyńskiej na terenach PGL Lasy Państwowe. Nd. Żednia, p: 1-26
- Olech W.**, Perzanowski K. 2014. Podręcznik najlepszych praktyk ochrony żubra. Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, Warszawa, pp:1-98
- Perzanowski K., Bielecki W., **Olech W.**, 2014. Nadzór nad wolnymi stadami żubrów. Poradnik. Stowarzyszenie Miłośników Żubrów, Warszawa pp:1-41

Publikacje naukowe:

- Olech W.**, 1987. Analysis of inbreeding in European bison. Acta theriologica, 22:373-387.
- Olech W.**, 1989. The participation of ancestral genes in the existing population of European bison. Acta theriol., 34,29:397-407.
- Olech W.**, Michalska E., 1990. Porównanie współczynników inbredu w dwóch metodach kojarzeń w populacji zamkniętej. Zwi.Lab.,27:3-8.
- Dobosz S., Goryczko K., **Olech W.**, Życzyński A., Fredrich F., Kohlmann K., 1992. Incomplete diallele cross of rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*) strains imported to Poland. Fortschr. Fisch.wiss, 10: 75-82.
- Podsiadło E., **Olech W.**, 1994. Variability of some body proportions in noble crayfish - *Astacus astacus* (L.) depending on the size of individuals and their sex., Annals of WAU, Animal Science 30: 3-14.
- Życzyński A., **Olech W.**, Dobosz S., Goryczko K., Kohlmann K., 1995. An attempt to evaluate genetical parameters in rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*) population. Fortschr. Fisch., 12: 77-83.
- Olech W.**, 1997. Rola Ośrodków Hodowli Żubrów w proponowanym ogólno-krajowym programie hodowlanym dla hodowli zamkniętej. Parki Nar. i Rez. Przyr. 16: 71-81.
- Burzyńska B., J. Topczewski, **W.Olech**, 1999: Phylogeny and genetic variation of the *Bison bonasus* based on mitochondrial DNA D-loop sequences. Acta theriol. 44: 253-262
- Olech W.**, 1999: The number of ancestors and their contribution to European bison (*Bison bonasus* L.) population. Annals of WAU (Animal Science) 35
- Olech W.** 2000: Why the genetic is very important for European bison breeding?. European Bison Pedigree Book., Białowieża
- Olech W.** 2001: The history and current situation of European bison (*Bison bonasus*). Natur- und Kulturlandschaft, Hoxter-Jena, Band 4; 352-356.
- Olech W.**, Perzanowski K., 2002: A genetic background for reintroduction program of the European bison in the Carpathians. Biological Conservation 108: 221-228.
- Olech W.**, 2002. The role of Poland in restitution of European bison in the world [in Polish]. Science Reports PSAP 60:173-178.
- Olech W.**, 2002. Bison – Europe. Species - Newsletter of SSC IUCN, 38: 23.
- Olech W.**, 2003. The influence of own and maternal inbreeding into survival of European bison calves (*Bison bonasus*).,WAU thesis, Warsaw [In Polish]
- Olech W.**, Perzanowski K., 2003: The possibility of gene pool enrichment of European bison herd in Stuposiany. Science Reports PSAP 68: 11-16. [In Polish]
- Łopieńska M., Nowak Z., Charon K.M., **Olech W.** 2003: The polymorphism of chosen MHC region in two genetic lines of European bison (*Bison bonasus* L.). Science Reports PSAP 68: 17-24. [In Polish]
- Olech W.**, 2003: The conservation breeding realized by zoological gardens. Przegl. Hodowl. 9: 10-14. [In Polish]
- Perzanowski K., **Olech W.**, Kozak I. 2004, Constraints for re-establishing a meta-population of the European bison in Ukraine, Biological Conservation 120: 345-353
- Perzanowski K., **Olech W.** 2004, Recommendations for the reintroduction program of the European bison population In Bieszczady Mountains, Poland. Biosphere Conservation 6 (1): 19-23.
- Suchecka A., **Olech W.** 2004. The analysis of chosen scenarios of European bison herd creation using simulation methods., Acta Sci. Pol., Zootechnica 3 (2), 107-114. [in Polish]
- Grzegorzka B., **Olech W.**, Krasieński Z.A The genetic structure of free living herds of lowland European bison in Poland, 2004, Parki Narodowe i Rezerваты Przyrody 4 . [in Polish]
- Matuszewska M., **Olech W.**, Bielecki W., Osieńska B. 2004, The influence of inbreeding into pathological changes in male reproductive organs. Parki Narodowe i Rezerваты Przyrody , 4 . [in Polish]
- Dymnicka M., Dębska M., **Olech W.** 2004, The chosen aspects of summer feeding of European bison in reserves, Annals of WAU (Animal Science), 42-47. . [in Polish]

- Dębska M., Dymnicka M., **Olech W.** 2004, The comparison of some biochemical traits between European bison from reserve and free living population. *Annals of WAU (Animal Science)* : 48-52. [in Polish]
- Cătănoiu S., Deju R., **Olech W.**, Perzanowski K., 2004, Situation of breeding the European bison in Romania and program of bison reintroduction at Vanatori-Neamt., *Proceedings of the conference European bison conservation, Białowieża*: 31-36
- Dębska M., Dymnicka M., **Olech W.** 2005, Comparison of the chosen biochemical parameters in serum of European bison (*Bison bonasus*), deriving from the Białowieża Forest, depending on the incidence of balaposthitis. *Annals of Warsaw Agric. Univ.* 43: 3-8
- Olech W.** 2005, The genetic structure of European bison (*Bison bonasus*) lines. *Studies and research in Vanatori Neamt Natural Park I*: 111-117
- Perzanowski K., **Olech W.**, Bielecki W., Hławiczka M., 2005, An advancement of the program for captive breeding and reintroduction of the European bison. *Studies and research in Vanatori Neamt Natural Park I*: 124-126
- Nowak Z., Jagólkowska- Tkaczuk P., **Olech W.**, Charon K.M. 2005. Czy możemy mówić o introgresji gatunku *Bos taurus* w polskiej populacji żubra?, *Zmiany w populacji ssaków jako pochodna dynamiki zmian środowiska, Zespół Metod i Organizacji Hodowli Zwierząt Gospodarskich i Wolno Żyjących*:17-24
- Olech W.**, Perzanowski K., Nowak Z., Bukowczyk I., 2005. Czy możliwe jest wzbogacenie puli genowej stad żubrów w Bieszczadach?, *Zmiany w populacji ssaków jako pochodna dynamiki zmian środowiska, Zespół Metod i Organizacji Hodowli Zwierząt Gospodarskich i Wolno Żyjących*, 3-10
- Koziorowski M., B.Seremak, Z.Giżejowski, P.Gilun, K. Koziół, E. Kowal, B. Jagusztyn, M. Sulik, O. Szeleszczuk, **W. Olech**, L. Soderquist, J. Glogowski, 2006: Season controlled reproduction of undomesticated animals. *Reproductive Biology* 6, supp. 1: 137-149.
- Perzanowski K., **Olech W.**, Januszczak M., Wołoszyn-Gałęza A. 2006: Ocena efektów introdukcji żubra w Bieszczadach. *Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej* 4 (14); 201-212.
- Olech W.** 2006. The influence of inbreeding on European bison sex ratio. In : *Animals, zoos and conservation* E.Zgrabczyńska, P. Ćwiertnia, J.Ziomek (eds). Poznań pp: 29-33
- Dębska M., Dymnicka M. , **Olech W.**, Arkuszewska E. 2006. Level of microelements in the selected tissues and hair of European bison depending on age of the animals. *Polish Journal of Natural Science, Supl.* 3: 601-606
- Dębska M., Dymnicka M. , **Olech W.**, Arkuszewska E. 2006. The content of nutrients in feed and of the selected biochemical parameters and macroelements in blond serum and hair of E.biuson from captive and free living herds from Białowieża Forest. *Polish Journal of Natural Science, Supl.*3: 607-614
- Dębska M., Dymnicka M., **Olech W.**, Arkuszewska E. 2007: Poziom niektórych mikroelementów w tkankach żubrów w różnym wieku w Puszczy Białowieskiej. *Roczniki Naukowe Zootechniki Supl.* 23: 115-118
- Olech W.** 2006: The preliminary results of augmentation of Romanian herds of European bison. in "European bison and local communities in Carpathian Mountains" S.Catanoiu R.Deju (eds.) Vanatori Neamt Romania; 20-24.
- Olech W.** 2006: The analysis of European bison genetic diversity using pedigree data. In "Health threats for the European bison particularly in free-roaming populations in Poland" J. Kita, K. Anusz (eds.). The SGGW Publishers. Warszawa, pp: 205-236.
- Dackiewicz J., **Olech W.** 2006: Znaczenie Ośrodka Hodowli Żubrów w Białowieży dla restytucji gatunku *Bison bonasus*. W „Perspektywy rozwoju populacji żubrów” Olech W. (red), wyd Artisco Goczałkowice Zdrój; 21-27.
- Perzanowski K., **Olech W.**, 2007: A future for European bison *Bison bonasus* in Carpathian ecoregion? *Wild.Biol.* 13: 108-112.
- Nowak Z., **Olech W.** 2008: Verification of phylogenetic hypothesis concerning the evolution of genus *Bison*. *Annals of Warsaw University of Life Sciences - SGGW, Animal Science* 45, 60-65.
- Sternicki T., Góral K., **Olech W.**, Szwaczkowski T. 2008: Preliminary estimation of longevity for leopard and snow leopard populations. *Annals of Warsaw University of Life Sciences - SGGW, Animal Science* 45: 73-79.
- Dymnicka M., Dębska M., Arkuszewska E., **Olech W.** 2008: Ocena zaopatrzenia żubrów z puszczy białowieskiej w fosfor i wapń na podstawie zawartości w tkankach i sierści. *Prace naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Nr 4 (1204)*;: 181-189.
- Olech W.**, Bielecki W., Bołbot A., Bukowczyk I., Dackiewicz J., Dymnicka M., Hławiczka M., Kasiński Z., Nowak Z., Perzanowski K., Raczynski J., Teśiorowski W., Wyrobek K., 2008: Hodowla żubrów- poradnik utrzymania w niewoli. Stowarzyszenie Miłośników Żubrów, pp: 1-100
- Olech W.** 2008: Żubr *Bison bonasus* w Puszczy Boreckiej – Historia i stan aktualny oraz program gospodarowania populacją. *Nadleśnictwo Borki Krukłanki* pp: 1-23
- Nowak Z., **Olech W.** 2008: Zmienność mikrosatelitarna w obrębie chromosomów płci u żubrów *European Bison Conservation Newsletter Vol 1*, 72-78
- Janicka D., Hołubczak E., Karnecki R., Tracz M., Tracz M., Bereszyński A., **Olech W.** 2008: Restytucja żubra *Bison bonasus* (L.1758) jako element ochrony czynnej na obszarach Natura 2000 Pomorza Zachodniego. *European Bison Conservation Newsletter Vol 1*, 1323-139.
- Tracz M., Tracz M., **Olech W.**, Wysocki D. 2008: Nowe stada żubrów w województwie zachodniopomorskim. *European Bison Conservation Newsletter Vol 1*, 153-160
- Schipper J., J.S.Chanson, F.Chiozza, N.A.Cox, M.Hoffmann, V. Katariya, J.Lamoreux, A.S.L.Rodrigues, S.N.Stuart, H.J.Temple, J. Baillie, L.Boitani, T.E.Lacher, Jr., R.A.Mittermeier, A.T.Smith, D. Ab-solon, J.M.Aguiar, G.Amori, N.Bakkour, R.Baldi, R.J.Berridge, J.Bie-by, P.A.Black, J.J.Blanc, T.M.Brooks, J.A.Burton, T.M. Butynski, G. Catullo, R.Chapman, Z.Cokeliss, B.Collen, J.Conroy, J.G. Cooke, G.A.B.da Fonseca, A.E.Derocher, H.T.Dublin, J.W. Duckworth, L. Emmons, R.H.Emslie, M.Festa-Bianchet, M. Foster, S. Foster, D.L. Garshelis, C.Gates, M.Gimenez-Dixon, S. Gonzalez, J.F. Gonzalez-Maya, T.C. Good, G. Hammerson, P.S. Hammond, D. Haggold, M. Haggold, J. Hare, R.B. Harris, C.E. Hawkins, M. Haywood, L.R.Hea-ney, S.Hedges, K.M. Helgen, C. Hilton-Taylor, S.A. Hussain, N.Ishii, T.A.Jefferson, R.K.B.Jenkins, C.H.

- Johnston, M. Keith, J. Kingdon, D.H. Knox, K.M. Kovacs, P. Langhammer, K. Leus, R.Lewison, G. Lichtenstein, L.F. Lowry, Z. Macavoy, G.M. Mace, D.P.Mallon, M. Masi, M.W.McKnight, R.A.Medellín, P. Medici, G.Mills, P.D.Moehlman, S.Molur, A.Mora, K. Nowell, J. F. Oates, **W.Olech**, W.R.L. Oliver, M.Oprea, B.D.Patterson, W.F. Perrin, B.A. Polidoro, C.Pol-lock, A.Powel, Y.Protas, P. Racey, J. Ragle, P.Ramanini, G.Rathbun, R.R.Reeves, S.B.Reilly, J.E. Reynolds, III, C.Rondini, R.G.Rosell-Ambal, M.Rulli, A.B.Rylands, S.Savini, C.J. Schank, W.Sechrest, C. Self-Sullivan, A.Shoemaker, C. Sillero-Zubiri, N.De Silva, D.E.Smith, C.Srinivasulu, P.J.Stephenson, N.v.Strien, B.K.Ta-lukdar, B.L.Taylor, R.Timmins, D.G. Tirira, M.F.Tognelli, K.Tsytsulina, L.M.Veiga, J.-C.Vié, E.A. Williamson, S.A. Wyatt, Y.Xie, and B.E. Young: 2008: The Status of the World's Land and Marine Mammals: Diversity, Threat, and Knowledge: Science. 10 October: 225-230.
- Olech W.** 2008: Założyciele współczesnej populacji żubra. *Matecznik Białowieski*. Numer specjalny: 6-8
- Dymnicka M., Dębska M., Arkuszewska E., **Olech W.** 2009: Serum and tissue concentrations of selected biochemical and mineral compounds in relation to the incidence of *balanoposthitis* in European bison. *Roczniki Naukowe Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego* T.5, 1: 129
- Gołębiewska E., **Olech W.** 2009: Żubronie. *Przegląd Hodowlany* 77: nr 5, s 13-15.
- Olech W.** 2009. The changes of founders number and their contribution to the European bison population during 80 years of species restitution. *European Bison Conservation Newsletter* 2. (2009), 54-60
- Hoffmann M., C. Hilton-Taylor, A. Angulo, M. Böhm, T.M. Brooks, S.H.M. Butchart, K.E. Carpenter, J. Chanson, B. Collen, N.A. Cox, W.R.T. Darwall, N.K. Dulvy, L.R. Harrison, V. Katariya, C.M. Pollock, S. Quader, N.I. Richman, A.S.L. Rodrigues, M.F. Tognelli, J.-C. Vié, J.M. Aguiar, D.J. Allen, G.R. Allen, G. Amori, N.B. Ananjeva, F. Andreone, P. Andrew, A. Luz Aquino Ortiz, J.E.M. Baillie, R. Baldi, B.D. Bell, S.D. Biju, J.P. Bird, P. Black-Decima, J.J. Blanc, F. Bolaños, W. Bolivar-G., I.J. Burfield, J.A. Burton, D.R. Capper, F. Castro, G. Catullo, R.D. Cavanagh, A. Channing, N. Labbish Chao, A.M. Chenery, F. Chiozza, V. Clausnitzer, N.J. Collar, L.C. Collett, B.B. Collette, C.F. Cortez Fernandez, M.T. Craig, M.J. Crosby, N. Cumberlidge, A. Cuttelod, A.E. Derocher, A.C. Diesmos, J.S. Donaldson, J.W. Duckworth, G. Dutson, S. K. Dutta, Richard H. Emslie, Aljos Farjon, Sarah Fowler, Jo'rg Freyhof, D.L. Garshelis, J.Gerlach, D.J. Gower, T.D. Grant, G.A. Hammerson, R.B. Harris, L.R. Heaney, S.B. Hedges, J.-M. Hero, B. Hughes, S. Ainul Hussain, J. Icochea M., R.F. Inger, N. Ishii, D.T. Iskandar, R.K.B. Jenkins, Y. Kaneko, M. Kottelat, K.M. Kovacs, S.L. Kuzmin, E. La Marca, J.F. Lamoreux, M.W.N. Lau, E.O. Lavilla, K. Leus, R.L. Lewison, G. Lichtenstein, S.R. Livingstone, V. Lukoschek, D.P. Mallon, P.J.K. McGowan, A. McIvor, P.D. Moehlman, S. Molur, A. Muñoz Alonso, J.A. Musick, K. Nowell, R.A. Nussbaum, **W. Olech**, N.L. Orlov, T.J. Papenfuss, G. Parra-Olea, W.F. Perrin, B.A. Polidoro, M. Pourkazemi, P.A. Racey, J.S. Ragle, M. Ram, G. Rathbun, R.P. Reynolds, A.G.J. Rhodin, S.J. Richards, L.O. Rodríguez, S.R. Ron, C. Rondinini, A.B. Rylands, Y. Sadovy de Mitcheson, J.C. Sanciango, K.L. Sanders, G. Santos-Barrera, J. Schipper, C. Self-Sullivan, Y. Shi, A. Shoemaker, F.T. Short, C. Sillero-Zubiri, D.L. Silvano, K.G. Smith, A.T. Smith, J. Snoeks, A.J. Stattersfield, A.J. Symes, A.B. Taber, B.K. Talukdar, H.J. Temple, R. Timmins, J.A. Tobias, K. Tsytsulina, D. Tweddle, C. Ubeda, S.V. Valenti, P.P. van Dijk, L.M. Veiga, A. Veloso, D.C. Wege, M. Wilkinson, E.A. Williamson, F. Xie, B.E. Young, H.R. Akçakaya, L. Bennun, T.M. Blackburn, L. Boitani, H.T. Dublin, G.A.B. da Fonseca, C. Gascon, T.E. Lacher Jr., G.M. Mace, S.A. Mainka, J.A. McNeely, R.A. Mittermeier, G. McGregor Reid, J.P. Rodriguez, A.A. Rosenberg, M.J. Samways, J. Smart, B.A. Stein, S.N. Stuart 2010. The Impact of Conservation on the Status of the World's Vertebrates, *Science* 330: 1503-1509
- Olech W.** 2010. Ochrona *ex situ* żubra w Polsce. *Studia i materiały CEPL w Rogowie* 12, 2 (25): 212-223
- Sternicki T. , Góral K., **Olech W.**, Szwaczkowski T. 2010. The level of inbreeding in three subspecies of leopard (*Panthera pardus*). *Annals of Warsaw University of Life Sciences - SGGW, Animal Science*, 47, 2010, s. 11-24
- Olech W.** 2010. The genetic variability within *Bison bonasus* species 90 years after bottleneck. In: *Restoration of endangered and extinct animals*. Poznań pp.48-57
- Olech W.** 2010. Żubr *Bison bonasus* Linnaeus, 1758. *Siedliska i gatunki Natura 2000*, Olsztyn: 274 - 279
- Bereszyński A. **Olech W.**, 2010. Opinia w sprawie odstrzału 90 łosi *Alces alces* w celach naukowych w odpowiedzi na pismo Instytutu Biologii Uniwersytetu w Białymstoku. *Chrońmy Przyrodę Ojczyzn* 66, 6, 404-405
- Czykier E., Góral K. **Olech W.** 2011. Stężenie estrogeny w surowicy młodych samców żubra. *Medycyna Weterynaryjna*, 67, 12: 847-850
- Olech W.** 2010. Żubr *Bison bonasus* Linnaeus, 1758. W *Siedliska i gatunki Natura 2000*, Olsztyn: 274 - 279
- Kozdrowski R., Niżański W., Dubiel A., **Olech W.** 2011 Possibilities of using the European bison (*Bison bonasus*) epididymal spermatozoa collected *post-mortem* for cryopreservation and artificial insemination: a pilot study. *Reproductive Biology and Endocrinology*, 9, 31: 1-6.
- Krasiński Z., Perzanowski K., **Olech W.**, Bielecki W Bereszyński A., 2011. Operat ochrony żubra *Bison bonasus* w Białowieskim Parku Narodowym. *European Bison Conservation Newsletter*, 5: 101-116
- Olech W.** 2011. Ogrody zoologiczne i inne zagrody. w *Ochrona ex situ żubra Bison bonasus w Polsce*. red. E. Strucka. p: 109-117.
- Olech W.** 2011. Żubr *Bison bonasus* w *Ochrona ex situ żubra Bison bonasus w Polsce* red. E. Strucka. p: 15-29
- Perzanowski K., **Olech W.** 2011. Ochrona i modelowanie populacji żubra. *Annals WULS Animal Science*, 50: 57-65.
- Łopieńska M., Nowak Z., Charon K.M., **Olech W.** 2011 A comparison of polymorphism of DQA genes in European bison belonging to two genetic lines: Lowland and Lowland-Caucasian, *Annals WULS Animal Science*, 49: 93-102
- Kamiński S., **Olech W.**, Oleński K, Nowak Z. Ruś A. 2012. Single nucleotide polymorphisms between two lines of European bison (*Bison bonasus*) detected by the use of Illumina Bovine 50 K BeadChip / 2011 *Conservation Genetics Resources* 4,2: 311-314.
- Arkuszewska E., Dymnicka M., Gipsiak J., Łozicki A., **Olech W.**, Petruczenko D., 2012. Zawartość wybranych składników mineralnych w wątrobie żubrów w różnym wieku. *Roczniki Naukowe Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego* 8, 4: 75-80.

- Wojciechowska M., **Olech W.**, Nowak Z., 2012. Przegląd badań genetycznych prowadzonych na gatunku *Bison bonasus*. European Bison Conservation Newsletter, 6: 101-116
- Olech W.**, Perzanowski K., 2013. Cele i efekty wzbogacania genetycznego populacji żubra w Karpatach. Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej. 15: 17-22.
- Wojciechowska M., **Olech W.**, 2013. Wykorzystanie mikromacierzy DNA w badaniach dzikich zwierząt. Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej. 15: 112-118.
- Perzanowski K., **Olech W.** 2013. Restoration of wisent population within the Carpathian eco-region, Europe. [in] Global Re-introduction Perspectives: Further case-studies from around the globe. P.S. Soorae (ed.). IUCN/SSC Re-introduction Specialist Group (RSG)- & Environment Agency - ABUDHABI. pp. 190-193.
- Duszczyńska A.M., **Olech W.**, Trzeciak P., Krzysiak M., Rapala L., Nowak Z., Dąbrowski Z. 2014. The preliminary results of in vitro production of the wisent hybrid embryos. Reproduction, Fertility and Development 27(1), 219 doi: 10.1071/RDv27n1Ab258
- Fiszdon K., Rygiel A., **Olech W.**, Boruta A. 2014. Psy i ludzie - oblicza trudnych relacji. Przegląd hodowlany 81, 3: 22-24
- Michalska E., **Olech W.** 2014. Zachowanie różnorodności genetycznej w populacjach o kontrolowanym rozrodcie. Przegląd hodowlany 81,3: 18-20
- Suchecka A., **Olech W.**, Łopieńska M. 2014. Evaluation of the influence of demographic factors on the success of reintroduction of small herds of European bison. Acta Scientiarum Polonorum, Zootechnica 13 (4): 67-80
- Kraśnińska M., Kraśniński Z.A., Perzanowski K., **Olech W.**, 2014. European bison *Bison bonasus* (Linnaeus, 1758). [in] Melletti M., Burton J. (eds) Ecology, Evolution and Behaviour of Wild Cattle. Implications for Conservation. Cambridge University Press, pp. 115-173
- Perzanowski K., **Olech W.**, 2014. The case study: the restitution of the wisent *Bison bonasus* to the Carpathians. [in] Melletti M., Burton J. (eds) Ecology, Evolution and Behaviour of Wild Cattle. Implications for Conservation. Cambridge University Press, pp. 385-392
- Duszczyńska A.M., **Olech W.**, Trzeciak P., Krzysiak M., Rapala L., Nowak Z., Dąbrowski Z. 2014. The preliminary results of in vitro production of the wisent hybrid embryos. Reproduction, Fertility and Development 27(1), 219 doi: 10.1071/RDv27n1Ab258
- Olech W.**, Nowak Z., Borowski Z., 2015. Przyczyny i konsekwencje struktury genetycznej zwierzyny w Polsce. [w] W. Gil (red.) "Łowiectwo w zrównoważonej gospodarce". ISBN 978-83-62830-45-9, IBL Sękocin Stary, : 84-90
- Krzysiak M.K., Iwaniak W., Kęsik-Maliszewska J., **Olech W.**, Laska M., 2016. Serological study of exposure to selected arthropod-borne pathogens in European Bison (*Bison bonasus*) in Poland. Transboundary and Emerging Diseases. :1-13 doi:10.1111/tbed.12524
- Czykier E., Dackiewicz J., Krzysiak M., Cholewicki M., **Olech W.**, 2016. Influence of inbreeding on the incidence of cryptorchidism in males of Lowland-line bison. Medycyna weterynaryjna, 72 (8): 491-493. DOI: 10.21521/mw.5547
- Sztych D., **Olech W.** 2016. Characteristics of hair coat in European bison. Annals of Warsaw University of Life Sciences - SGGW. Animal science, 55 (2): 283-292
- Olech W.**, Perzanowski K., 2016. Changes of size and structure of world population of European bison in years 2010-2015., European Bison Conservation Newsletter, 9:5-10
- Olech W.**, Perzanowski K., Supplementation of genetic structure through introductions of selected animals ex situ into free ranging wisent population of Bieszczady Mountains. European Bison Conservation Newsletter, 9:23-30
- Kaczmarek-Okrój M., Bruczyńska M., Wojciechowska M., Klich D., Głowacz K., Gajewska K., **Olech W.**, 2016. Rules of capture and transport of wisents from Poland to other European countries. European Bison Conservation Newsletter, 9: 71-86
- Sobczuk M., **Olech W.**, 2016. Damage to the crops inflicted by European bison living in the Knyszyn Forest. European Bison Conservation Newsletter, 9:39-48
- Olech W.**, Suchecka A., 2016. Metody zarządzania populacją w celu kontroli jej struktury i tempa wzrostu. [w] Zarządzanie populacjami zwierząt. ISBN 978-83-89223-83-8, Łowiec Polski Sp. z o.o., str. 5-15